

[Keld Albrechtsen]

(*Tvangsadministration ved gentagen manglen-
de anmeldelse af ledige boliger*).

(Lovforslag nr. L 86).

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager dette.

Dohrmann (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg tillade mig at fremsætte:

*Forslag til lov om ændring af postloven.
(Ophævelse af monopol).*

(Lovforslag nr. L 90).

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager dette.

Mogens Voigt (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af Danmarks Frie Radio.

(Beslutningsforslag nr. B 14).

Jeg henviser i øvrigt til forslagens bemærkninger.

Holger Nielsen (SF):

Hermed tillader jeg mig som ordfører for forslagsstillerne at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om fremskaffelse af praktikpladser til EFG-lærlinge.

(Beslutningsforslag nr. B 15).

Ifølge aftalen mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter fra april sidste år skulle praktikpladsproblemet for EFG-elever være løst på frivillig vis inden udgangen af 1981.

Dette er imidlertid ikke sket, idet der i øjeblikket skønnes at være over 5.000 EFG-elever uden praktikplads. Dette problem er ikke mindst alvorligt derved, at ungdomsarbejdsløsheden fra næsten alle sider – også regeringens – betragtes som et af de største problemer i øjeblikket.

Det er forslagsstillernes håb, at praktikpladsproblemet kan løses gennem den foreslåede udvidelse af Arbejdsgivernes Elevrefusion, hvorved der sker en økonomisk tilskyndelse til at tage EFG-praktikanter. Men sker det ikke, vil det være nødvendigt, at der gennem lovgivning sikres en fast kvota mellem faglærte arbejdere og EFG-praktikanter.

Samfundets fremtidige udvikling er i høj grad betinget af en dygtig og veluddannet

arbejdsstyrke, og det må derfor være i alles interesse, at praktikpladsproblemet løses.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg forslaget til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser.

(Lovforslag nr. L 53. Fremsat 20/1 82).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 2 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om visse kreditinstitutter.

(Lovforslag nr. L 54. Fremsat 20/1 82).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Lovforslagene er en genfremsættelse fra 1. samling, men nåede ikke at blive færdigbehandlet. Jeg skal derfor henvise til socialdemokratiets bemærkninger til forslagene under førstebehandlingen. Dem kan man finde i Folketingstidende 1981-82, 1. samling, sp. 847 og 848. Herudover vil jeg godt gøre nogle bemærkninger.

Vi stiller i Danmark sådanne krav til vore pengeformidlere, både vedrørende det soliditetsmæssige og vedrørende det likviditetsmæssige, at befolkningen trygt kan benytte vore pengeinstitutter. Denne tillid er også uhyre vigtig, når danske banker og sparekasser stiller garantier over for udenlandske pengeformidlere, og dermed af afgørende betydning for, at vores erhvervsliv kan handle over landegrænserne. Vi ved, at enkelte uheldige eksempler kan være med til at så mistillid til vor pengeformidling såvel hos danske borgere som hos udenlandske forretningsforbindelser. På den baggrund mener jeg, at industriministerens forslag om at skærpe kapitalkravet fra 5 mill. kr. til 25 mill. kr. er rigtigt og berettiget. Det er også her bedre at forebygge end at helbrede.

[Stavad]

Der blev fra flere sider under forrige forstebehandling rejst det spørgsmål, om det er rimeligt at have strengere krav til nye pengeinstitutter end til bestående pengeinstitutter. Det mener jeg bestemt det er. De bestående mindre banker og sparekasser er typisk pengeinstitutter, hvor man betjener et meget begrænset lokalt område med mange små kunder, altså således, at risikoen er spredt og man sjældent bevæger sig ud i store, risikobetonede arrangementer. Erfaringsmæssigt er lederne af disse mindre pengeinstitutter forsigtige og ansvarsbevidste personer, som, hvis udviklingen i et enkelt engagement eller udviklingen i lokalområdet kræver det, søger samarbejde eller fusion med andre pengeinstitutter. Erfaringen siger os altså her, at der ikke er noget reelt problem.

Normalt er situationen en noget anden for et nystartet pengeinstitut. Det etableres normalt ikke for at betjene et lille lokalområde. Ofte etableres det for at betjene en bestemt kategori af kunder eller for primært at udføre visse specielle bankforretninger. Det betyder samtidig, at det nye pengeinstituts engagementer bliver ensidigt sammensat, og dermed øges også risikoen for tab. Hertil kommer, at nye pengeinstitutter for overhovedet at komme ind på markedet og få en rimelig markedsandel ofte må gå ind i engagementer, som bestående pengeinstitutter ikke har anset for at være attraktive.

På den baggrund ser jeg det som noget helt rimeligt og nødvendigt, at vi stiller større krav til nye pengeinstitutter end til bestående. Det er efter min mening en nødvendighed, hvis vi skal undgå enkeltstående uheldige tilfælde, og det skal vi for at bevare den fulde tillid til vores pengeformidling. Kravet om 25 mill. kr. i mindstekapital anser jeg således for helt rimeligt og nødvendigt, også for pengeinstitutternes egen skyld.

På denne baggrund skal jeg på socialdemokratiets vegne tilsige vores positive medvirken til udvalgsbehandlingen og til vedtagelsen af lovforslag nr. L 53 og lovforslag nr. L 54.

Stetter (KF):

Lovforslaget indeholder tre sæt selvstændige forslag om ændringer.

Den konservative gruppe kan tilslutte sig princippet om at forhøje kapitalkravet til nye banker og sparekasser, men vi ønsker i ud-

valget at se nærmere på størrelsen af den foreslåede forhøjelse. Jeg vil gerne til hr. Stavads bemærkninger sige, at det ikke er heldigt og vel heller ikke særlig hensigtsmæssigt at etablere en for stor forskel mellem kapitalkravet til nye og kapitalkravet til bestående pengeinstitutter.

Vi kan støtte forslagene om at søge fremmet forsøg på rekonstruktion af nødlidende pengeinstitutter og om at få bragt sparekassernes opløsningsregler i større overensstemmelse med bankernes.

Det tredje sæt forslag, om konsolideringsbestemmelser i koncernforhold, hvor banker og sparekasser indgår som moderselskaber, er det mest omfattende og indeholder nye og selektive principper, som vi mildt sagt ikke er tilhængere af.

Forslaget er udarbejdet på grundlag af udredninger fra en arbejdsgruppe, hvis sammensætning jeg ikke kender. Arbejdsgruppens indsats er derimod optrykt som bilag til forslaget, og det takker jeg for. Det fremgår bl. a. af sammenfatningen, at der ikke har været problemer for tilsynet med at fremskaffe oplysninger om forhold vedrørende pengeinstitutternes datterselskaber. Det er med andre ord muligt for tilsynet at leve med de gældende kontrolbestemmelser, og jeg har da heller ikke fantasi til at forestille mig, at nogen bank eller sparekasse i Danmark ville søge at unddrage tilsynet den mindste oplysning om et eventuelt datterselskab.

Erhvervsudvalget har derfor tid til grundigt at undersøge nødvendigheden af at gennemføre dette lovforslag, og vi har også tid til grundigt at undersøge virkningen af dets eventuelle vedtagelse. Det gælder ikke mindst den konkurrencemæssige situation, der fremkommer ved, at reguleringer på området alene vil komme til at gælde selskabsforhold med banker og sparekasser som deltagere. Det gælder også virkningen af pengeinstitutternes udenlandske selskabsforbindelser, og det gælder fremkomsten af det i sammenfatningen omtalte EF-direktiv. Det er uhensigtsmæssigt at ændre konkurrencemæssige situationer nu og måske igen om 1-2 år. Vi vil i udvalget i den konservative gruppe arbejde for at opnå tilslutning til vort synspunkt.

Ellemann-Jensen (V):

[Ellemann-Jensen]

Ligesom i sidste samling kan venstre give tilslutning til, at kreditinstitutterne skal være med til at betale for deres eget tilsyn, og når vi kigger på forslaget om ændring af bank- og sparekasseloven, kan vi også gå med til at sikre en smidigere forretningsgang, når der skal gennemføres rekonstruktioner.

Vi kan også se, at det er nødvendigt at stille større kapitalkrav til nye banker og sparekasser, men vi er meget betænkelige ved at gennemføre så stærk en stigning, som ministeren foreslår, fra 5 mill. kr. til 25 mill. kr. Vi finder det ikke særlig heldigt, at mange eksisterende pengeinstitutter, specielt mange mindre sparekasser, rent faktisk skal eksistere på grundlag af en dispensation fra den lov, der er gældende. Socialdemokratiets ordførers argumenter i den sag forekom mildt sagt besynderlige. Det lød næsten, som om det var et talerør for storbankerne, der havde sneget sig ind i den socialdemokratiske gruppe. Det har måske sin naturlige forklaring.

Så er der spørgsmålet om kontrol med pengeinstitutternes datterselskaber. Der har vi ligesom hr. Stetter med interesse studeret det sammendrag af arbejdsgruppens beretning, som er optrykt i bilag 2 til lovforslaget. Vi kan heller ikke rigtig se det store behov for at lave den skærpede kontrol, ministeren lægger op til. Det er muligvis farligt at gennemføre den, for det er dog at foretrække, at det er de i forvejen gennemkontrollerede pengeinstitutter, der opretter den slags institutter, fremfor at man gennem kontrol og restriktioner skaber grobund for det, man kunne kalde et gråt eller et sort marked, som er uden for den kontrol, man i forvejen har.

Vi vil med stor interesse gå ind i en dybere diskussion af det emne under erhvervsudvalgets behandling af forslaget, og vi vil specielt være opmærksomme på risikoen for, at man lader andre markeder gro op, hvis man kvæler det mere styrede marked gennem øget kontrol.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det er hr. Ellemann-Jensens bemærkning om, at jeg skulle repræsentere storbankerne, der kalder mig herop. Jeg ved ikke, om det er den tillid, jeg udtrykte til ledelsen og hele organisationen af de små pengeinstitutter, der har bibragt hr. Ellemann-Jensen

denne opfattelse. Jeg kan i hvert fald ikke i mit manuskript finde noget grundlag for den påstand, hr. Ellemann-Jensen fremførte.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Det, jeg undrede mig over, var såmænd bare den meget konservative og af storkapitalhensyn prægede argumentation, hr. Stavad kom med, hvor han talte så meget om at bevare det bestående og gøre det vanskeligere for nye at komme til.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal naturligvis ikke blande mig i diskussionen mellem hr. Ellemann-Jensen og hr. Stavad. For mig kommer det ikke som nogen overraskelse, at hr. Stavad udtrykte sig, som han gjorde.

Jeg skal sige om lovforslaget, at SF principielt er tilhænger af, at banksektoren bliver en statslig sektor. Det er vi, fordi vi ønsker, at der skal tages samfundshensyn, det vil sige hensyn til fællesskabets ve og vel, ikke kun til nogle snævre profitinteresser.

Det ligger nu ikke ligefor at få forslaget vedtaget. Desværre ligger det nok et godt stykke ude i fremtiden. Men i den mellemliggende tid vil vi naturligvis støtte ethvert forslag, der betyder, at nogle få rige ikke kan slutte sig sammen og starte en bank med det for øje at tjene nogle hurtige penge. Jeg skal undlade at tage det bedste eksempel frem på, hvordan det har kunnet praktiseres.

Vi støtter, at der skal en vis soliditet til for at starte bankvirksomhed, men vi synes dog også, at det er godt, at der med hensyn til de gamle, små, velrenommerede pengeinstitutter, og det er i højeste grad sparekasser, indføres en undtagelsesbestemmelse.

Også indførelse af tilsyn med bankers og sparekassers datterselskaber kan vi støtte.

Vi har nogle spørgsmål vedrørende nogle uklare punkter i lovforslaget, som vi vil stille i udvalget, for det synes vi er det bedste sted. Men vi er enige i intentionen i lovforslaget, og vi støtter det.

Barsø-Carnfeldt (FP):

Det er stadig væk fremskridtspartiets opfattelse, at den af ministeren ønskede forhøjelse af den ansvarlige kapital i danske pengeinstitutter er unødvendig. Gennemføres

[Barsø-Carnfeldt]

denne forhøjelse, styrker man for så vidt den nuværende bankstruktur, mens mindre kapitalejere forhindres i oprettelse af bank- og finansieringsvirksomhed som levevej.

Fru Lilli Gyldenkilde var ganske kort inde på, at det ikke skulle være tilladt nogle få rige at etablere en bank. Jeg vil sige, at fru Lilli Gyldenkilde hermed også vil forhindre mange fattige i at etablere en bank.

Fremskridtspartiet går ind for udbygning og styrkelse af dansk erhvervsliv, og det gælder især de små og de mellemstore virksomheder. Vi mener derfor, at en lempelse og en forenkling af lovgivningen også på bankområdet er nødvendig, for at denne kategori af virksomheder kan motiveres til at gøre en ekstra indsats i en tid, hvor vort land har behov derfor.

Vi håber, at udvalgsarbejdet kan føre til en lempelse af ministerens forslag. Vi henviser i øvrigt til vore bemærkninger ved den tidligere behandling af disse lovforslag, den 20. oktober 1981, der er refereret i fortryk af folketingets forhandlinger sp. 850-852.

Hahn (CD):

Danmark har vel nok et af de bedst kontrollerede pengeinstitutsystemer i verden. Alligevel vil mit parti ikke være uvilligt til at drøfte forbedringer i lov om banker og sparekasser.

Jeg finder, at ministerens forslag i nr. L 53 vedrørende bestemmelserne om rekonstruktion og udvidet tilsyn med pengeinstitutternes datterselskaber også på concernbasis vel ikke giver anledning til den store uenighed. Vi vil i hvert fald med interesse gå ind i de nærmere drøftelser herom i udvalget, og her vil vore spørgsmål blive stillet.

Centrum-demokraterne sætter stor pris på den frie etableringsret, men vi ser positivt på en forhøjelse af kapitalkravet. Dog vil jeg straks sige, at jeg betragter ministerens forslag om 25 mill. kr. som noget, der kan forhandles om. En øjeblikkelig femdobling af kapitalkravet kan jeg ikke anbefale. Jeg vil mene, at et sted mellem 10 og 15 mill. kr. vil være mere realistisk.

Forslag nr. L 54 vedrørende lov om visse kreditinstitutter kan jeg uden forbehold give min støtte.

Janne Normann (RV):

Jeg skal i det store og hele henvise til, hvad vi sagde ved den tidligere behandling af de to lovforslag, hvor vi gav tilslutning. Jeg vil gerne understrege, hvad jeg også sagde sidste gang, at det er et meget stort hop, at kravet om egenkapital hæves fra 5 til 25 mill. kr., og jeg vil gerne sætte spørgsmålstegn ved, om ikke det er for stort.

Der ligger altså ikke i denne tilslutning nogen blankocheck til ministeren, men en tilslutning til intentionerne i lovforslagene.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi kan tilslutte os, at der betales for tilsynet.

Med hensyn til bestemmelsen vedrørende koncernforhold m.v. er jeg nødt til at sige, at vi foreløbig er usikre. Vi vil gerne have det undersøgt lidt nøjere, og vi regner selvfølgelig med, at vi som sædvanlig kan få alle de oplysninger, vi ønsker.

Med hensyn til kapitalkravet på 25 mill. kr. mener vi ikke, det er rimeligt på nuværende tidspunkt. Derimod vil vi gerne diskutere en almindelig justering af kapitalkravet.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg skal takke for en meget velvillig modtagelse af disse lovforslag. Jeg kan konstatere, at den største uenighed drejer sig om beløbsstørrelsen, samtidig med at især venstre og de konservative mener, der er nogle problemer knyttet til spørgsmålet om datterselskaber. Det fremgår af lovforslaget og min fremsættelse, at jeg mener, at forslagene vedrørende datterselskaber er rigtige og nødvendige, men jeg er selvfølgelig enig i, at vi vender tilbage til det under udvalgsarbejdet. Derimod har jeg allerede i min fremsættelse markeret, at jeg er opmærksom på, at der ved den forrige førstebehandling var en række røster fremme for en lavere beløbsramme end de 25 mill. kr., og det er jeg naturligvis forberedt på at diskutere, selv om jeg fortsat håber, at jeg under udvalgsarbejdet kan sandsynliggøre tilstrækkelig tydeligt, at de 25 mill. kr. er et rimeligt og rigtigt tal.

Fru Janne Normann understregede, at hun ikke havde i sinde at underskrive en blankocheck. Ja men det er jo netop derfor, jeg har sat tal på den! Men jeg er opmærksom på

[Industriministeren]

det problem, der rejses. Det samme gælder hr. Hahns indlæg, som jeg takker for.

Jeg synes nok, at hr. Barsøe-Carnfeldt slap lidt nemt uden om, at der jo unægtelig også er nogle forbrugere i pengeinstitutterne. Der er både nogle indskydere og nogle lånere, og så er der endelig også nogle pengeinstitutter, som har opbygget et ganske imponerende renommé for soliditet. Jeg håber, at vi under udvalgsarbejdet kan nå frem til en større enighed med hr. Barsøe-Carnfeldt om, at også disse problemer nødvendigvis må tilgodeses.

Så skal jeg sige til hr. Ellemann-Jensen, at hans bemærkninger om, at vi med denne lovgivning skaber grund for et gråt marked, ikke forekommer retfærdige. Jeg håber og tror, at hr. Ellemann-Jensen nu som tidligere vil være beredt til at gennemføre den lovgivning, vi til stadighed stiller forslag om for at forhindre dette grå marked. Vi har klarlagt nogle love på dette område, og jeg fortsætter – det tror jeg hr. Ellemann-Jensen er klar over – meget gerne og ser med glæde hen til partiet venstres støtte på dette område. Jeg forstår, at der er en vis usikkerhed om venstres synspunkter. Jeg mærkede mig især den kritik, hr. Ellemann-Jensen fremførte af, som han sagde, konservative synspunkter. Jeg håber, det er en holdning, der ikke bare gælder dette lovforslag, men er mere generel.

Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes, jeg er nødt til at sige til ministeren, at vi måske nok har fælles målsætninger, når det drejer sig om at undgå grå og sorte markeder, men at vi unægtelig ser vidt forskelligt på årsagerne til, at sådanne markeder opstår, og dermed også på mulighederne for at begrænse dem. Ministeren vil gerne regulere, lave kontrol, lægge stramme rammer. Vi tror på, at det netop er denne dybtgående kontrol og de stramme rammer, som medfører, at livet finder sine egne veje, som man siger, og at de grå markeder opstår.

Jeg håber, at vi under udvalgsbehandlingen kan få en saglig diskussion af, hvorvidt det virkelig er nødvendigt med yderligere kontrol på det område, der styres af de pengeinstitutter, som ministeren med fuld ret giver så megen ros, om det virkelig er nødvendigt at lægge så mange yderligere bånd på deres muligheder for at agere, at man der-

med risikerer, at andre »propper op« de steder, vi ikke har øjnene rettet på.

Industriministeren (Erling Jensen):

Det væsentligste for mig i hr. Ellemann-Jensens indlæg nu er hans – håber jeg – oprigtige ønske om en saglig debat. Den vil som sædvanlig finde sted fra min side, og hvis det også er tilfældet fra hr. Ellemann-Jensens side, tror jeg, vi når et resultat, som også jeg kan være tilfreds med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om mål og vægt (metrologi).
(Lovforslag nr. L 55. Fremsat 20/1 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lerke (S):

Jeg skal på socialdemokratiets vegne anbefale det foreliggende lovforslag. Lovforslaget beskæftiger sig med en problemkreds, der kan forekomme meget teknisk, men der er betydelige samfundsmæssige interesser knyttet hertil. Metrologi betyder læren om at måle.

Den moderne industriudvikling og den avancerede teknologi, men også forbruget af masseproducerede og massepakkede varer har medført, at der er knyttet store erhvervs-mæssige og forbrugermæssige interesser til metrologien. Danmark tiltrådte i 1875 meterkonventionen, og der blev igangsat forarbejder til den lov om mål og vægt, der med re-